

Atbildes

ABC

- Evita sociālajos tīklos saņemt draudzības uzaicinājumu no nepazīstamas personas. Viņiem gan ir daži kopīgi draugi. Kā Evitai rīkoties?
 - a) Bez vilcināšanās pieņemt draudzības uzaicinājumu.
 - b) Noraidīt uzaicinājumu un ziņot par konkrēto personu administratoram.
 - c) Pieņemt draudzības uzaicinājumu, taču būt piesardzīgai un ierobežot kopīgotu informāciju.

Atbilde: C. Drošākā rīcība ir piesardzība un kopīgotās informācijas ierobežošana.

- Lauris saņem e-pastu, kurā teikts, ka viņš ir laimējis loterijā. E-pastā tiek prasīti viņa bankas dati, lai pārskaitītu naudas balvu. Kā Laurim rīkoties?

- a) Sniegt savu bankas informāciju.
- b) Ignorēt e-pastu un izdzēst to.
- c) Pārsūtīt e-pastu visiem draugiem, lai viņi arī iegūst balvu.

Atbilde: B. E-pasta ignorēšana un dzēšana ir svarīga, lai izvairītos no iespējamām kiberuzbrukumiem, piemēram, pikšķerēšanas.

- Sofijai patīk skatīties videoklipus video koplietošanas platformā. Kādu dienu viņa redz videoklipu "Īsta maģija!". Videoklipā ir redzams, ka kāda meitene staigā metru virs zemes. Kā Sofijai rīkoties?

- a) Ticēt, ka ir cilvēki, kuri var staigāt pa gaisu.
- b) Kopīgot videoklipu, apgalvojot, ka tā ir īsta maģija.
- c) Apšaubīt video redzamo un noskaidrot vairāk par šo triku.

Atbilde: C. Sofijai vajadzētu domāt kritiski un apšaubīt videoklipā redzamo. Lai gan burvju triku skatīšanās ir izklaidējoša, ir svarīgi saprast, ka triki nav īstenība. Ir svarīgi noskaidrot vairāk pirms noticēt vai dalīties ar šādiem videoklipiem.

- Pauls tiešsaistē lasa par pētījumu, kurā pierādīts, ka, ēdot kādu viņam līdz šim nezināmu augli, cilvēks iegūst brīnumainu spēku. Rakstā tiek citēts pētnieks Dr. Adams. Paulam gribas iegūt brīnumainu spēku, tomēr viņš nav pārliecināts, vai informācija ir ticama. Kā Paulam rīkoties?

- a) Ticēt rakstam, jo tajā ir citēts pētnieks.
- b) Nekavējoties pirkt un sākt ēst konkrēto augli.
- c) Iegūt vairāk informācijas, pārbaudot, vai arī citi avoti apstiprina pētījumu.

Atbilde: C. Meklēt vairāk informācijas, pārbaudīt, vai citi (ticami) avoti apstiprina pētījumu, izvērtēt Dr. Adama uzticamību. Tas, ka rakstā ir minēts pētnieks, negarantē apgalvojumu ticamību.

- Beāte saņem ziņojumu no svešinieka, kurā viņai tiek piedāvāta liela naudas summa apmaiņā pret intīmu fotoattēlu kopīgošanu. Kā Beātei rīkoties?

- a) Pārsūtīt ziņu draudzenēm, lai arī viņas piedāvājumu var izmantot.
- b) Bloķēt svešinieku un ziņot par to.
- c) Izmantot piedāvājumu, lai uzlabotu finansiālo stāvokli.

Atbilde: B. Bloķēšana un ziņošana par svešinieku, kā arī izvairīšanās no turpmākas saziņas ir būtiska, lai rūpētos par personīgo drošību.

- Katrīna skolas projektam vēlas izmantot kāda klasesbiedra uzņemtu fotogrāfiju. Fotogrāfijā gan nav minēta nekāda informācija par autortiesībām. Kā Katrīnai rīkoties?
 - a) Izmantot fotogrāfiju bez atsauces vai atļaujas.
 - b) **Saņemt atļauju no klasesbiedra.**
 - c) Izvairīties no attēla izmantošanas, lai nepārkāptu autortiesības.

Atbilde: B. Autortiesības pieder autoram, tiklīdz darbs ir radīts. Autortiesību piederības apliecināšanai nav nepieciešama reģistrācija, darba specifiska noformēšana vai kādu citu formalitāšu ievērošana. Lai ievērotu Autortiesību likumu, ir svarīgi atsaukties uz autoru un saņemt tā (vai autoru pārstāvošās organizācijas) atļauju.
- Kristīne sociālajos medijos ierauga ziņu, ka viņas pilsētā ir atvērts jauns atrakciju parks. Parkā esot amerikāņu kalniņi, kas riņķo ar ātrumu 50 apgriezieni sekundē. Ziņai ir pievienots fotoattēls ar cilvēkiem, kuri sajūsmā izbauda braucienu. Kristīnei ir grūti noticēt, jo viņa nekad nav dzirdējusi par tik ekstrēmiem amerikāņu kalniņiem. Kā Kristīnei rīkoties?
 - a) Nekavējoties ieplānot atrakciju parka apmeklējumu.
 - b) Ignorēt ziņu.
 - c) **Meklēt oficiālo atrakciju parka tīmekļvietni.**

Atbilde: C. Domāt kritiski, izpētīt oficiālo informāciju par atrakciju parku, meklēt citus uzticamus informācijas avotus pirms noticēt ziņas vēstījumam.
- Liliāna kādā līdz šim nezināmā tīmekļa vietnē atrod rakstu ar šokējošu virsrakstu “Zemei pietuvojas milzīgs asteroīds”. Kā Liliānai rīkoties?
 - a) Nekavējoties kopīgot rakstu sociālajos tīklos.
 - b) **Pārbaudīt informāciju vairākos uzticamos avotos.**
 - c) Ticēt rakstam, nemeklējot papildu informāciju, un sākt gatavoties dabas katastrofai.

Atbilde: B. Domāt kritiski, izpētīt citus informācijas avotus, jautāt skolotājiem vai vecākiem pirms noticēt un dalīties ar šo ziņu.
- Sandras draudzene bez atļaujas sociālajos tīklos publicē Sandras fotogrāfijas. Arī pēc vairākām sarunām viņas rīcība nemainās. Kā Sandrai rīkoties?
 - a) Sākt publicēt draudzenes fotogrāfijas, papildinot tās ar aizskarošiem komentāriem.
 - b) **Ziņot par fotogrāfijām sociālo mediju platformas administratoram.**
 - c) Ignorēt un cerēt, ka draudzene pārtrauks šo darbību.

Atbilde: B. Ziņojums par nepiemērotu saturu platformas administratoram nodrošinās atbilstošu problēmas risinājumu.
- Luīze lasa rakstu par prātam neaptveramu izgudrojumu. Rakstā citēts arī kāds zinātnieks. Pēc tam Luīze atrod rakstu, kurā izgudrojums tiek nosaukts par cilvēku mānīšanu. Kā Luīzei rīkoties?
 - a) Uzticēties rakstam, kurā citēts cienījams zinātnieks.
 - b) Uzticēties rakstam, kurā izgudrojumu sauc par cilvēku mānīšanu.
 - c) **Izpētīt vairāk par izgudrojumu citos uzticamos avotos.**

Atbilde: C. Domāt kritiski, izpētīt citus informācijas avotus, jautāt skolotājiem vai vecākiem pirms noticēt vienam vai otram rakstam.

- Jēkabs savā tālrunī lejupielādē bezmaksas internetveikala lietotni, taču tiek pieprasītas trīs atļaujas: piekļūt viņa kontaktpersonām, atrašanās vietai un fotoattēliem. Kā Jēkabam rīkoties?
 - a) Piešķirt atļaujas.
 - b) **Nepiešķirt atļaujas.**
 - c) Piešķirt tikai vienu atļauju – piekļūt kontaktpersonām.

Atbilde: B. Nevajadzīga atļauju izsniegšana apdraud drošību un privātumu.
- Sofija saņem e-pastu no bankas – viņas bankas konts esot apdraudēts. E-pastā ir saite, kurā jāievada personīgā informācija. Kā Sofijai rīkoties?
 - a) Noklikšķināt uz saites un sniegt prasīto informāciju.
 - b) **Jautāt vecākiem vai zvanīt bankas klientu apkalpošanas dienestam, lai pārbaudītu e-pastu.**
 - c) Ignorēt e-pastu.

Atbilde: B. Neklīkšķināt uz aizdomīgām saitēm un sazināties ar savu banku, lai apstiprinātu, vai e-pasts ir ticams, ir viens no drošības priekšnosacījumiem.
- Toms internetā ierauga video ar nosaukumu “Top 10 NLO video”. Apgalvots, ka videoklipā ir redzami reāli kadri ar NLO, taču Toms ievēro, ka video augšupielādējis anonīms lietotājs. Kā Tomam rīkoties?
 - a) Kopīgot videoklipu ar draugiem un ģimeni, sakot, ka beidzot visi var uzzināt patiesību.
 - b) Uzskatīt video par viltotu bez jebkādiem pierādījumiem.
 - c) **Apšaubīt video ticamību, izpētīt NLO novērojumus un meklēt citus uzticamus avotus.**

Atbilde: C. Domāt kritiski, izpētīt citus informācijas avotus, jautāt skolotājiem vai vecākiem pirms noticēt video redzamajam.
- Marta ceļojuma pirmajā dienā vēlas dalīties ar savas ģimenes fotogrāfiju no ceļojuma. Kas viņai būtu jāņem vērā, lai neapdraudētu ģimenes drošību?
 - a) Pārlicināties, vai fotogrāfijā nav redzama privāta informācija, piemēram, ģimenes automašīna un tās numurs.
 - b) Pārlicināties, vai fotogrāfijas aprakstā nav sniegta privāta informācija, piemēram, plānotais ceļojuma ilgums.
 - c) **Abas atbildes ir pareizas.**

Atbilde: C. Privātas informācijas neapdomīga izplatīšana apdraud ģimenes drošību.
- Olivija spēļu platformā regulāri saņem ziņas no kāda svešinieka, kurš uzstājīgi lūdz viņas mājas adresi. Kā Olivijai rīkoties?
 - a) Aizsūtīt savas mājas adresi, lai iegūtu jaunu draugu.
 - b) **Ziņot par svešinieku spēļu platformai.**
 - c) Ignorēt ziņojumu.

Atbilde: B. Nedalīties ar privātu informāciju un ziņot par saņemto vēstuli, lai kopā rūpētos par drošu vidi internetā.
- Daniels vēlas iegādāties kādu precī tiešsaistē. Viņš atrod vietni, kas piedāvā šo precī par neticami zemu cenu. Kā Danielam rīkoties?
 - a) Nekavējoties iegādāties precī.
 - b) **Pirms lēmuma pieņemšanas pārbaudīt atsauksmes par šo vietni un vērtējumu.**
 - c) Pajautāt draugiem, vai viņi ir iegādājušies preces šajā vietnē.

Atbilde: B. Pirms lēmuma pieņemšanas pārbaudīt atsauksmes par šo vietni un vērtējumu.

- Kādu dienu Emīlija saņem desmitiem ziņu no draudzenes ar dažādām saitēm. Kā Emīlijai rīkoties?
 - a) Droši klikšķināt uz visām saitēm.
 - b) Sazināties ar draudzeni un noskaidrot, vai viņa ir sūtījusi šīs ziņas un vai saites ir drošas.
 - c) Ignorēt ziņojumus un izdzēst tos.

Atbilde: B. Lai izvairītos no iespējamiem ļaunprātīgas programmatūras vai pikšķerēšanas mēģinājumiem, ir jāpārliciecinās, vai saites tiešām sūta draudzene un vai tās ir drošas.
- Elza vēlas izveidot īsfilmu par savu mīļāko grāmatu. Viņa nolemj izmantot internetā atrastus attēlus un mūziku. Kā Elzai rīkoties, lai nepārkāptu autortiesības?
 - a) Izmantot atlasītos attēlus un mūziku, neatsaucoties uz oriģinālajiem satura veidotājiem.
 - b) Izmantot attēlus un mūziku, bet filmas titros iekļaut atsauci uz vietnēm, kas izmantotas.
 - c) Izmantot tikai tos attēlus un mūziku, kam ir “Creative Commons” licence vai autoru atļauja.

Atbilde: C. “Creative Commons” (CC) ir starptautiska bezpeļņas organizācija, kas satura veidotājiem nodrošina bezmaksas licences, ko izmantot, padarot savus darbus pieejamus sabiedrībai. Izmantojot attēlus un mūziku bez atļaujas vai atbilstošas atsauces, tiek pārkāpts Autortiesību likums.
- Ieva saņem ziņu sociālajos tīklos no nezināma sūtītāja. Ziņā lietoti rupji un aizskaroši vārdi par bēgļiem. Kā Ievai rīkoties?
 - a) Paust savu viedokli, izmantojot tikpat aizskarošu valodu.
 - b) Ziņot vietnes administratoram.
 - c) Ignorēt ziņu.

Atbilde: B. Ziņošana vietnes administratoram palīdz uzturēt pozitīvu un drošu interneta vidi.
- Santa ilgi pēta informāciju un izveido video par otrreizējās pārstrādes priekšrocībām, saņemot pozitīvas atsauksmes no citiem sociālo mediju lietotājiem. Vai Santai turpināt veidot jaunus video?
 - a) Nē, jo tēma nav tik svarīga, lai veidotu nākamos video.
 - b) Jā, bet vairs neveltīt daudz laika tēmas izpratnei, jo popularitāte jau ir iegūta.
 - c) Jā, turpināt veidot izglītojošus video un dalīties savās zināšanās ar citiem.

Atbilde: C. Izzināt un dalīties savās zināšanās ir pozitīvs piemērs, kā efektīvi izmantot mūsdienu tehnoloģijas un veidot vidi, kas arī citiem palīdz vairot zināšanas.
- Renārs savā tālrunī saņem paziņojumu par laimētu bezmaksas spēli, taču ir jāievada kredītkartes informācija. Kā Renāram rīkoties?
 - a) Ievadīt kredītkartes informāciju, lai iegūtu bezmaksas spēli.
 - b) Neievadīt prasīto informāciju un nelejujupielādēt spēli.
 - c) Kopīgot paziņojumu ar saviem draugiem, informējot par iespēju iegūt bezmaksas spēli.

Atbilde: B. Ziņošana palīdz aizsargāt sevi un citus no iespējamās krāpniecības.
- Astras draudzene sociālajos tīklos dalās ar fotogrāfiju, kas Astrai šķiet naidu kurinoša. Kā Astrai rīkoties?
 - a) Publiski komentēt fotogrāfiju, paužot savas sajūtas.
 - b) Runāt ar draudzeni privāti un lūgt izdzēst fotogrāfiju.
 - c) Kopīgot fotogrāfiju ar citiem draugiem.

Atbilde: B. Privāta saruna, kurā Astra argumentē un izskaidro savus uzskatus, var palīdzēt izglītoties arī draudzenei, mainīt viņas uzskatus un turpmāko rīcību.

- Aleksis sociālajos medijos izlasa, ka izgudrota jauna mobilā lietotne, kas var dubultot tālruņa akumulatora darbības laiku. Kā Aleksim rīkoties?
 - a) Nekavējoties lejupielādēt lietotni.
 - b) Pārsūtīt ziņu draugiem, lai arī viņi uzzina par lietotni.
 - c) Ignorēt rakstu un ilgi nedomāt par šo lietotni.

Atbilde: C. Ir ļoti svarīgi pārlicināties, vai reklamētā lietotne ir ticama, droša un piemērota, kā arī tās apraksts atbilst zinātnes sasniegumiem.
- Dace kādā tīmekļvietnē izlasa rakstu, kurā apgalvots, ka mirusi pasaules mēroga slavenība. Kā Dacei rīkoties?
 - a) Kopīgot rakstu sociālajos medijos, nepārbaudot informāciju.
 - b) Izpētīt vairākus ticamus ziņu avotus, lai gūtu apstiprinājumu informācijai.
 - c) Komentēt rakstu, izsakot līdzjūtību.

Atbilde: B. Pārlicināties vairākos informācijas avotos pirms dalīties ar informāciju.
- Viljams veido drošu PIN savam viedtālrunim. Kurš PIN ir visdrošākais?
 - a) 1234
 - b) 9876
 - c) 5162

Atbilde: C. PIN nedrīkst būt pārāk viegls, piemēram, 0000 vai secīgi skaitļi.
- Mārtiņa draugs sociālajos tīklos dalās ar provokatīvu fotogrāfiju. Mārtiņam tas šķiet nepieņemami, bet viņa draugs apgalvo, ka tā izpaužas vārda brīvība. Kā Mārtiņam rīkoties?
 - a) Publiski kritizēt drauga ierakstu sociālajos medijos.
 - b) Privāti izrunāties ar draugu, pamatojot savas domas.
 - c) Kopīgot fotoattēlu un rakstiski argumentēt, kāpēc viņš nepiekrīt drauga rīcībai.

Atbilde: B. Cieņpilna saruna ir efektīvākais veids, lai izskaidrotu savu viedokli, uzklāusītu otra domas.
- Zandas klasesbiedru kādā sociālo mediju platformā apmāna anonīmi lietotāji. Zanda vēlas palīdzēt, bet baidās kļūt par nākamo kiberhuligānu mērķi. Kā Zandai rīkoties?
 - a) Sākt saziņu ar kiberhuligāniem.
 - b) Ziņot par kiberhuligānismu uzticamam pieaugušajam vai iestādei.
 - c) Ignorēt situāciju un cerēt, ka tā atrisināsies pati no sevis.

Atbilde: B. Ziņošana ir drošākais veids, lai apturētu huligānu tālāko darbību.
- Emīlijas draugs atsūta saiti uz vietni, kur bez maksas var lejupielādēt populāras filmas. Emīlija zina, ka tā tiek pārkāptas autortiesības. Kā Emīlijai rīkoties?
 - a) Lejupielādēt filmas.
 - b) Piekļājīgi atteikties no drauga piedāvājuma un paskaidrot, kāpēc ir svarīgi ievērot autortiesības.
 - c) Lejupielādēt filmas tikai personīgai lietošanai.

Atbilde: B. Autortiesību jautājums ir ļoti nozīmīgs gan no ētiskās, gan tiesību aktu puses. Ir svarīgi to izrunāt ar saviem draugiem un vienoties par citu veidu, kā skatīties kino.

- Ivara iecienītākā sociālo mediju platforma piedāvā jaunu funkciju, kas koplieto lietotāju atrašanās vietu. Daži lietotāji ir nobažījušies par savu privātumu. Kā Ivaram rīkoties?
 - a) Izmantot jauno funkciju, jo tas ir stilīgi.
 - b) Atspējot atrašanās vietas kopīgošanas funkciju lietotnes iestatījumos, lai aizsargātu savu privātumu.
 - c) Labprāt kopīgot savus atrašanās vietas datus.

Atbilde: B. Privātuma ievērošana ir katra cilvēka atbildība, paredzot sekas, kā citi cilvēki vai uzņēmumi kopīgotu informāciju var izmantot savās interesēs.
- Sandis un viņa klasesbiedri skolā vēlas panākt, lai vecās, bojātās mācību grāmatas tiktu nomainītas pret jaunām. Kā rīkoties, lai risinātu šo problēmu?
 - a) Uzrakstīt e-pastu skolas administrācijai un pašvaldībai, aprakstot problēmu un izsakot ierosinājumus.
 - b) Ignorēt problēmu un koncentrēties uz mācībām.
 - c) Sūdzēties draugiem, bet neko vairāk arī nedarīt.

Atbilde: A. Izmantot tehnoloģijas savu interešu aizstāvēšanai ir noderīga prasme. Komunikācija, viedokļa paušana noved pie pozitīvām pārmaiņām sabiedrībā, ļaujot sadzirdēt ikviena balsi.

KUSTĪBAS MAIŅA

- Ej trīs lauciņus uz priekšu!
- Ej vienu lauciņu atpakaļ!
- Ej uz nākamo pāra skaitli!
- Ej uz nākamo nepāra skaitli!
- Ej četrus lauciņus atpakaļ!
- Nedēļā ir 7 dienas. Kura diena ir šodien? Ej tik lauciņu uz priekšu!
- Ej piecus lauciņus uz priekšu!
- Ej uz priekšu – tuvāko sarkano lauciņu!
- Gadā ir 12 mēneši. Kurš mēnesis ir šis? Ej tik lauciņu uz priekšu!
- Ej divus lauciņus atpakaļ!
- Ej uz priekšu – tuvāko zaļo lauciņu!

PATIESĪBA VAI MELI

- Ir droši dalīties ar savu personīgo informāciju interneta vidē, piemēram, ar vārdu, uzvārdu un adresi.

Atbilde: Meli. Ar personīgo informāciju dalīties internetā ir bīstami.
- Pikšķerēšana ir kiberuzbrukuma veids, kad hakeri mēģina nozagt slepenu personas informāciju.

Atbilde: Patiesība. Pikšķerēšana jeb fišings (*phishing*) ir nelikumīgs veids, kā mēģināt ar viltu iegūt no interneta lietotāja slepenu informāciju, piemēram, paroles vai kredītkaršu numurus.

- Var droši paļauties, ka cilvēki tiešsaistē runā tikai patiesību.
Atbilde: Meli. Ikviens internetā var izlikties par citu personu un runāt nepatiesību.
- Kiberbulings nodara kaitējumu tikai tad, ja tas notiek, izmantojot tiešus ziņojumus vai privātu saziņu, nevis publiskas platformas.
Atbilde: Meli. Kiberbulings aizvairo jebkurā tā formā.
- Tiešsaistes reklāmas vienmēr ir ticamas un sniedz precīzu informāciju par preci.
Atbilde: Meli. Reklāmdevēji var dalīties ar pārspīlētu, neprecīzu, sagrozītu informāciju, lai sekmētu cilvēku vēlmi iegādāties konkrētas preces vai produktus.
- Sociālo mediju platformas ir pilnībā atbildīgas par lietotāju privātuma aizsardzību. Lietotājam nav jābūt piesardzīgam attiecībā uz kopīgoto informāciju.
Atbilde: Meli. Lietotāji ir līdzatbildīgi par savu drošību internetā.
- Latvijā gan Saeimas, gan pašvaldību vēlēšanās ir iespēja par kandidātiem balsot internetā.
Atbilde: Meli. Latvijā nav iespēja vēlēšanās piedalīties, balsojot internetā.
- Ikviens cilvēks, kurš publicē informāciju internetā, ir profesionāls žurnālists.
Atbilde: Meli. Žurnālists ir profesija. Žurnālists vāc, apstrādā, analizē un pasniedz informāciju, atbilstoši vārda brīvības principiem un profesionālās ētikas standartiem (atklātība, vispusīgums, precizitāte, faktu pārbaude u.c.).
- Sociālie mediji ir tīmekļa vietnes un lietotnes, kas lietotājiem ļauj veidot, publicēt un izplatīt informāciju, veidot kopienas un savstarpēji mijiedarboties.
Atbilde: Patiesība. Pastāv vairāki sociālo mediju veidi: blogi, forumi, fotoattēlu un video koplietošanas vietnes, sabiedriskās spēles, sociālo tīklu vietnes u.c.
- Sociālajos medijos tiek iestrādāti algoritmi, kas ietekmē saturu, ko Tu saņem.
Atbilde: Patiesība. Sociālo mediju veidotāji vēlas noturēt tevi platformā pēc iespējas ilgāk, tāpēc cenšas pārliecināties, ka tu redzi saturu, kas tev varētu būt saistošs. Piemēram, ja esi lasījis rakstus par sportu, tavā ziņā lentē vien var parādīties daudz vairāk sporta ziņu, rakstu un video, kā arī ar šo tēmu saistītas reklāmas.
Liela daļa informācijas, kas nesakrīt ar tavām interesēm, tiek izfiltrēta. Tā rodas informācijas burbuļi (angļu valodā – filter bubble).

JAUTĀJUMS

- Vai un kāpēc ir jāiesaistās interneta diskusijās, pat ja tu nepiekrīti citu viedoklim?
Atbilde: Jā, jo cieņpilnas diskusijas veido pozitīvu interneta vidi, ļauj paust un sadzirdēt dažādus viedokļus, sekmē iedzīvotāju līdzdalību.
- Kāda ir droša parole? Mini vismaz trīs drošas paroles pazīmes!
Atbilde: Droša parole ietver vismaz 8 rakstzīmes, kurās iekļauti vismaz 3 no tālāk minētajiem: lielle burti, mazie burti, cipari, simboli. Par paroles pamatu izvēlies tādu personisko informāciju, kuru tev ir viegli atcerēties, bet kuru daudzi citi nezina, piemēram, tavas mīļākās dziesmas/ filmas/ grāmatas nosaukumu.
- Izskaidro, kas ir dezinformācija!
Atbilde: Dezinformācija ir nepatiesa vai sagrozīta informācija.
- Kā mobilo tālrunu lietošana vakarā ietekmē miegu?
Atbilde: Cilvēka organismā izstrādājas melatonīna hormons, kas atbild par diennakts ritmu. Viedtālruna LED gaismīņas kavē melatonīna ražošanu organismā, jo tas ir jutīgs pret jebkurām nobīdēm. Ja pirms došanās gulēt lieto mobilo telefonu vai datoru, cilvēka organisms uztver to radīto gaismu kā dienas gaismu. Elektromagnētiskie viļņi, ko raida viedierīces, izraisa nepārtrauktu nemieru. Lai samazinātu risku iedzīvoties miega traucējumus, ieteicams neizmantot mobilo telefonu un datoru 2 stundas pirms gulētiešanas.

- Kāpēc ir svarīgi ievērot privātuma iestatījumus sociālo mediju platformās?
Mini vismaz divus iemeslus!
Atbilde: Privātuma iestatījumu ievērošana palīdz aizsargāt personisko informāciju un kontrolēt, kas var piekļūt tavam sociālo mediju saturam.
- Mini problēmas, kas var rasties, klikšķinot uz saitēm no nezināmiem sūtītājiem!
Atbilde: Lejupielādējot failus vai klikšķinot uz saitēm no nezināmiem avotiem, tava ierīce var tikt pakļauta ļaunprātīgas programmatūras vai pikšķerēšanas riskiem.
- Izskaidro, kas ir mobings!
Atbilde: Mobings ir vienaudžu savstarpējā vardarbība. Mobings ir agresīva uzvedība, kas citiem nodara:
 - tiešu kaitējumu ar fiziskiem uzbrukumiem;
 - vai netiešu kaitējumu, traucējot vai apdraudot draudzību vai iekļaušanu grupā.Mobings ietver manipulāciju, kontrolēšanu, noniecināšanu, apkaunošanu, noraidīšanu un izslēdzošu uzvedību, kā arī kaitējumu reputācijai.
Mobings rodas grupā, kur bērni ir savstarpēji saistīti, piemēram, skolas klasē, pagalmā, pulciņos.
Mobings no konflikta atšķiras ar to, ka mobings ir negatīvas darbības, kas veiktas ilgākā laika periodā un sistemātiski vērstas pret vienu vai vairākiem cilvēkiem, lai viņus pazemotu. Konflikts var izvērsties mobingā. Ikdienas konflikts, pēc kura iesaistītās puses neturpina viena otru pazemot, nav mobings.
- Mini vienu vai vairākus piemērus, kā internetā var notikt naudas izkrāpšana!
Atbilde: Krāpnieki bieži uzdodas par bankas un citu organizāciju, piemēram, Valsts policijas vai drošības dienesta, pārstāvjiem, telekomunikāciju operatoriem. Viņi rada spriedzi, sakot, ka no konta tiek veikts aizdomīgs pārskaitījums, nauda ir apdraudēta. Viņi melo par laimestiem loterijā vai sociālo tīklu konkursā, reklamē dažādus brīnumlīdzekļus, lūdz tūlīt instalēt programmatūras, informē par vīrusiem vai citām tehniskām problēmām, kuru risināšanai ir nepieciešams rīkoties pēc iespējas ātrāk. Krāpnieku mērķis ir privāto datu iegūšana vai naudas pārskaitīšana.
Sīkāka informācija <https://neuzkeres.lv/>
- Izskaidro, kas ir naida kurināšana internetā!
Atbilde: Naida runa ir izteiksmes veids, kas ne tikai aizskar citu cilvēku cieņu, bet arī spēj izraisīt tālejošas sekas – šķelt sabiedrību, radīt bailes un pat veicināt vardarbību. Tādēļ par publiskiem izteikumiem, kas pausti, piemēram, kādā no sociālo tīklu platformām un ir vērsti uz naida kurināšanu, likumā ir paredzēta kriminālatbildība.
- Vai Latvijā tiek saukti pie atbildības cilvēki, kas izdara noziegumus internetā?
Atbilde: Atbildība par sodāmiem nodarījumiem ir vienāda neatkarīgi no tā, vai nodarījums izdarīts virtuālajā vai reālajā vidē. Administratīva vai krimināla atbildība Latvijā iestājas no 14 gadu vecuma.
- Kāpēc, tavuprāt, jaunieši seko un tic digitālā satura veidotāju paustajai informācijai?
Atbilde: Jaunieši digitālā satura veidotājus uztver kā uzticamus draugus, tāpēc arī nekritiski pieņem saturu, ko viņu elki sniedz.